

F. t. beslutn. om bedre straffe

Bemærkninger til forslaget

Det er efter forslagsstillernes opfattelse en selvstændig retspolitisk målsætning at forhindre gentagen kriminalitet.

I forbindelse med en sådan målsætning er det vigtigt at være opmærksom på, at

- mange indsatte kun har ringe skolegang,
- mange indsatte er funktionelle analfabeter,
- mange indsatte har haft en elendig opvækst,
- mange indsatte har psykiske lidelser,
- mange kriminelle forhold på den ene eller anden måde er relateret til narkotika eller alkohol.

Disse fakta skal indgå i udviklingen af bedre straffe.

Sanktioner, herunder straf, forebygger langt fra kriminalitet. Der skal mere til. Efter forslagsstillernes opfattelse forudsætter det en langsigtet indsats, hvor der især er fokus på forebyggelse.

Det betyder imidlertid ikke, at et samfund kan undvære et straffesystem, slet ikke. Det er nødvendigt at straffe af hensyn den enkeltes forståelse af, at gerningen ikke var lovlig.

Det er samtidig nødvendigt at straffe af hensyn til den mere generelle præventive virkning, så andre kan se, at forbrydelser ikke betaler sig.

Endelig er det nødvendigt at straffe for at vise ofre, at samfundet tager en ulovlig handling alvorligt.

Ved udformningen af en straffepolitik er det derfor vigtigt ikke blot at fokusere på straffens længde. Nogle kriminelle aner ikke, om straffen er 2, 4 eller 10 år. De handler i affekt og spekulerer ikke på, at handlingen er strafbar og kan betyde fængsel. Det skal ikke betyde, at de ikke skal straffes, men det stiller større krav til, at man så rent faktisk bruger den tid, de skal afsone, til noget fornuftigt. Fængslerne skal ikke være et sted, hvor kriminelle lærer at blive mere kriminelle.

Derfor skal fængslerne indrettes helt anderledes med små enheder, så der kan ske en adskillelse af de forskellige typer fanger, og således at der bliver bedre muligheder for individuelt og målrettet resocialiseringsarbejde ud fra den enkeltes konkrete situation med henblik på en kriminalitetsfri fremtid.

For andre typer af kriminelle er det risikoen for afsløring, der i høj grad er en del af overvejelsen, når kriminaliteten forberedes og udføres.

Det kræver forbedring af politiets opklaringscenter, og at man bruger sanktioner, der gør indtryk. For en virksomhedsejer, der har sparet millioner på at omgå miljølovgivningen, er en bøde på få tusinde kroner ingen reel trussel. For en narkoman, der lever på gaden, kan et fængselsophold ligefrem være tillokke. Og for en yngre kriminel kan et fængselsophold være adgangsbilletten til mere prestige i det kriminelle miljø.

For den enkelte vil hurtig domfældelse og afsoning øge forståelsen for, at der er en sammenhæng mellem gerning og konsekvens, og betyde, at offeret og dennes pårørende får opfattelsen af, at samfundet tager kriminaliteten alvorligt.

*Bemærkninger til forslagens enkelte bestemmelser**Ad 1)*

Fængslet tager de sidste! Det er overskriften på en undersøgelse af, hvem der sidder i fængslerne. Det karakteristiske billede er, at de indsatte hverken kan læse, skrive eller regne. Lavede man en intelligenstest på dem, ville det formentlig vise sig, at de fleste havde et meget lavt intelligensniveau og ikke så få havde psykiske problemer eller brug for psykologisk hjælp.

For at man kan straffe ordentligt, så straffen hjælper den pågældende ud af en dårlig spiral og væk fra kriminalitet, er det vigtigt at få afklaret, hvilke ressourcer den pågældende måtte have, samt ikke mindst, hvilke problemer den pågældende har.

Ad 2)

Det er vigtigt, at det er de indsatte individuelle, konkrete forhold, herunder eventuelle problemer, som er afgørende ved vurderingen af, hvor afsoningen skal finde sted, for at kunne give den bedste behandling.